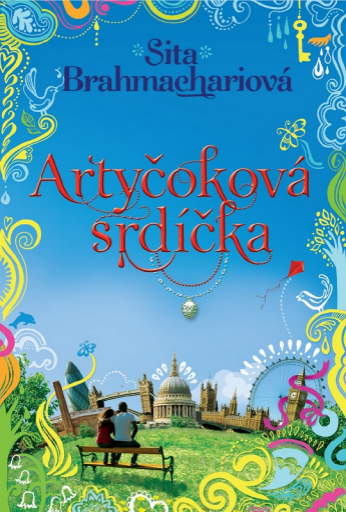

Sita
Brahmachariová

Artyčoková
srdíčka

Artyčoková
srdíčka

A decorative graphic of a necklace with a heart-shaped pendant. The necklace is composed of a chain of small, dark, oval-shaped beads. The heart-shaped pendant is positioned at the bottom center of the necklace. The necklace is integrated into the typography of the word 'srdíčka', with the chain following the curves of the letters.

Sita
Brahmachariová

Artyčoková srdíčka

B R I O

Pro Mayu, Keshin a Eshu-Lily,
na památku jejich neobyčejné
babičky Rosie Harrisonové

Když mi ještě bylo jedenáct...

Bolí mě břicho a v puse mám kovovou pachut', takovou tu, která se objevuje těsně předtím, než začnete zvracet.

Oknem ložnice vidím Millie, jak spěchá kolem rohu. Zavírám oči a začnu počítat... uzavírám tak dohodu s Kdovickým Kdovičím. Jestli sem dorazí, až se dostanu k nule, půjdu do školy, jestli ne, hodím se marod. Deset, devět, osm, sedm, šest, pět, čtyři, tři, dva, jedna, nu-

Millie rázně zabuší na poštovní schránku na našich dveřích právě v okamžiku, kdy se dostanu k „-la“.

Následuje obvyklá strkanice, při které se snažíme najít klíče.

„Kdo to je takhle brzo po ránu? Vždyť je teprve půl osmý, proboha živýho!“ řve táta seshora.

„Co kdyby hořelo? To bychom tady všichni zůstali zamčení,“ křičí máma z kuchyně.

Nato se požární hlásič rozvříská vysokým ječivým tónem, jako by ji slyšel.

„Krishi, ty sis zase připálil topinku,“ sténá máma a uprostřed letu mu zabavuje fotbalový míč.

„Jenže já je mám rád připálený.“

To je fakt, to má.

Já vždycky najdu klíče jako první.

„To je jen Millie,“ zakřičím.

„To vám ještě pořád nefunguje zvonek?“ mrmlá Millie a přes moje rameno sleduje, jak máma mává utěrkou jako šílenec, aby rozptýlila kouř u požárního hlásiče.

Když konečně umlčí jeho jekot, zhluboka si vzdychne. Teprve pak si všimne, že Millie stojí přímo před ní.

„Jé, Millie! Ty jsi dneska ale ranní ptáče,“ zacvrliká, jako by se snažila udržet pokličku na pánvi, ze které co nevidět vyletí popcorn. Výraz na Millieině tváři jasně svědčí o tom, že podle ní se moje máma naprosto pomátla.

„Mááámííí, Laila na mě zase hodila kaši. Jsem celej upatlanej,“ vřeští Krish a máma se otočí na podpatku, přičemž kolem ní zavlaže utěrka. Millie, která má jen jednu starší a úplně příčetnou sestru, zírá na úděsný výjev, který představuje stůl s naší snídaní. Laila zavrčí a otočí se k Millie se širokým úsměvem, jako by právě dokázala něco, na co je fakt hrdá.

„No tak nevyváděj, Krishi... prostě se zaběhni nahoru převlíct,“ žádá ho máma.

„Lailo, ty FAKT prudiš. Tohle je moje nejlepší tričko se Spurs,“ skuhrá Krish. Mrskne lžičkou přes pokoj, práskne za sebou dveřmi a dusá zpátky nahoru.

„Co je to tady za randál?“ zařve táta, který se na schodech objevil zabalený do ručníku a s obličejem pokrytým

pěnou na holení. „Jo, to seš ty, Millie.“ Táta se zašklebí a ucouvne od zábradlí.

Millie popadne kliku, připravuje se na rychlý ústup. „Musíme tam být brzo kvůli literárnímu klubu,“ oznámí.

Máma na ni nechápavě kouká.

„Budem pracovat s tou spisovatelkou... víte, jde o ten projekt ‚Na jaře najedte na psaní‘,“ vysvětluje Millie mámě, která kouká pořád stejně. „Copak vy jste nedostali ten dopis?“

Nedostali, protože jsem jim ho nedala. Kdykoli mámě nebo tátovi ukážu něco podobného, vždycky je to hrozně sebere, jsou úplně bez sebe nadšením a melou pořád dokola, jak je důležité umění „sebevyjádření“, takže jim radši nic neříkám.

Máma zavrtí hlavou a vrhne na mě vyčítavý pohled. „To ses nezmínila, Miro.“

„Já zapomněla. Promiň.“

Sejdeme se jenom čtyři. Mám dojem, že slečně Poplarové, která je naše třídní v sedmém ročníku a „je tady pořád pro nás“, je trochu trapně, protože právě ona to celé dala dohromady. Snaživě vykládá, jak moc tenhle klub propagovala, ale spisovatelka se jen mile usmívá a říká, že jsme „malá vybroušená skupinka“.

Spisovatelka se jmenuje Printová.

„Nesmějte se – já už jsem všechny vtípky na svoje jméno slyšela,“ říká.

Nikdo se nesměje.

Slečna Printová nám vypráví, že kromě knížek píše taky do novin recenze jiných knih pro děti. A tyhle literární kroužky vede v rámci svého výzkumu, aby poznala „čtenářské návyky“ dětí od deseti do třinácti let. Zní to, jako bychom byli nějaký vzácný zvířecí druh, o kterém natáčí dokument pro *Animal Planet*.

„Kdo ví, třeba jednou budu recenzovat knížku, kterou napíše někdo z vás.“

To docela pochybuju. No, kdybych měla někoho z nás vybrat, možná Millie by mohla napsat knížku... jednou.

Slečna Printová chce vědět, jak se jmenujeme. Říká, že na spisovatele si člověk musí dát pozor, protože když se jim vaše jméno zalíbí, nebudou vůbec váhat a ukradnou ho. Říká, že když si vymyslíte postavy do knížky, jména jsou důležitá. Chce, abychom ji oslovovali „Pat“, ale její jméno se jí nelíbí – prý jí připomíná „otisknutou patu“... Pat Printová... když to takhle řekne, chápu, jak to myslí. V té vesnici, odkud pochází, údajně bylo v módě dávat holkám klukovská jména. Podle slečny Printové to bylo proto, že tam žili sami farmáři a ti chtěli jen kluky, aby mohli pořádně dělat na statku, takže když se narodila holka, tak jí aspoň dali jméno, ze kterého se dala vytvořit zdobnělina jako pro kluka.

Slečna Printová, teda Pat, trochu vypadá jako chlap. Má kostnatý obličej a krátké hnědé vlasy jako dráty zastřížené nad ušima a na krku. Je to takový ten utáplý sestřih, se kterým se můj táta vrací od holiče a nesnáší ho. Ale stejně se pozná, že slečna Printová je ženská, protože má štíhlý

labutí krk... a taky něžné lesklé oči; takové šedomodré, jako břidlice. Ty oči na ní vypadají ze všeho nejmladší. Pat Printová patří k těm lidem, u kterých se hodně těžko odhaduje věk. Je vysoká a zdá se, že má sílu. Na nohou má kotníčkové sportovní boty se zaschlým blátem na podrážkách. Nedá se přesně říct, jakou má postavu, protože ji maskuje plandavý kardigan v námořnické modři, řekla bych, že kašmírový, s dírami na loktech. Nemá na sobě žádné šperky, ani prstýnek. Slečna Printová, teda Pat, je rozhodně fakt nóbl. Moje babička říká, že nic takového jako „nóbl lidi“ neexistuje, ale existuje – slečna Printová patří mezi ně.

Začíná tím, že se nás ptá, jak se jmenujeme, ale ne tak, jako když se ve škole dělá prezence. Ptá se, jako by ji opravdu zajímalo, kdo jsme. Ale stejně, sedím vedle ní a už dopředu se bojím toho, jak se můj vysoký hlas zařízne do ticha.

„Mira Levensonová,“ zašeptám.

Tak, a mám to za sebou.

„Millie Lockhartová.“

Millie má vyrovnaný, klidný, sebejistý hlas.

Ben Gbemi svoje jméno vysloví tak, že zaduní celou učebnou, jako by ho volal přes hřiště. A nakonec promluví Jidé Jackson. Na Jidém je zvláštní, že vypadá opravdu mírně a jemně, úplně jinak, než se chová. Nejde to dohromady.

„Jidé s dlouhým é na konci – nevyslovuje se to ‚Jeed‘ jako třeba ‚džíp‘ – Jidé jako Pelé... chápete?“

„Naprosto dokonale!“ říká Pat Printová se širokým úsměvem. „Teď, když jsme si to vyjasnili, můžeme asi říct, že rodiče některých z vás mají zjevně v oblibě aliteraci. Ví někdo, co je to aliterace?“

Millie vymrští ruku nad hlavu.

„Nemusíme být tak formální,“ říká Pat Printová, přátelsky se na Millie usměje, vezme ji za ruku a zase ji stáhne zpátky. „V tom spočívá půvab tak malé skupinky. Když lidi zvedají ruce, trochu mě to znervózňuje. A je zdravé nechat si občas skočit do řeči... jinak se člověk snadno nechá unést zvukem vlastního hlasu.“

To je legrační, protože Pat Printová je takový ten typ člověka, kterému byste nikdy do řeči neskočili. Něčím mi připomíná mou babičku Josie, třeba tím, jak říká pravý opak toho, co byste od většiny dospělých čekali. Pat je nejspíš, jak by řekla babička, „úplně ukradený“, co si o ní myslíme. Na její otázku o aliteraci odpovídáme všichni najednou, takže nikomu z nás není pořádně rozumět.

„Správně,“ překřikne nás, jako by každého slyšela zvlášť. „Aliterace je třeba Pat Printová, Jidé Jackson nebo Ben Gbemi s neznělým ‚g‘. A Millie Lockhartová, ve tvém jménu sice není aliterace, ale zase zní přesně jako jméno hrdinky nějakého milostného románu.“

Millie se zahihňá. Právě ve chvíli, kdy si říkám, že na mě Pat zapomněla, dodává: „A Mira Levensonová je jméno, za kterým stojí určitě dvě různé kultury.“ Neříkám nic, takže pokračuje a znova mi umožňuje se zapojit. „Jestli můžu hádat, řekla bych, že jeden z tvých rodičů je indického

původu... Mira je indické jméno, ne?“ Přikývnu. „A Levenson, není to židovské? ‚Lever‘ znamená ‚nakynout‘, a ‚son‘... nemohl by to být ‚pekařův syn‘? Jen tak střílím naslepo, ale tohle je můj oblíbený koníček... luštění jmen.“

Z toho, jak mluví, poznáte, že má slova fakt hodně ráda. Když je pronáší, jako by je ochutnávala. Na chvíličku zmlkne a čeká na mou reakci, ale já jen získám svůj obvyklý krásný odstín sytě červené. Nemám ponětí, co znamená moje příjmení, ale s tím indickým a židovským původem má pravdu, tak jen znova kývnu, protože nemůžu přijít na nic, co bych řekla.

„A za jménem ‚Jidé Jackson‘ náhodou nejsou žádný ‚dvě kultury‘?“ pronese Jidé posměšně.

To mě nikdy předtím nenapadlo, ale asi to tak je.

„Nejspíš ano, a navíc je to i aliterace,“ usmívá se klidně Pat Printová. Jidé se na ni zamračí, jako by říkal „do toho ti nic není“. Jidé o sobě nikdy nechce mluvit, ale Pat Printová toho jen tak nenechá. Chce po nás, abychom do příštího týdne zjistili o svých jménech víc. Máme vyzkoumat, proč nám je rodiče dali, a taky „původ“ našich příjmení.

„Ve jménech se skrývá minulost, tak se v ní pohrabte,“ ukládá nám Pat Printová. Sama se hrabe ve staré ošoupané tašce a každému podává papír s nějakým textem.

Máme říct, co si o tom textu myslíme. Ze všeho nejdřív si všimnu, v jakém čase je napsaný. Když čtu něco v přítomném čase, můžu se do toho úplně ponořit, stejně jako se mi to stává, když maluju. Připadá mi, jako bych už neexistovala a ztrácela se někde mezi postavami...

Těžko říct, co přesně mě na škole tak štve. Začíná to hned, jak se vzbudím a uvědomím si, že si musím oblíknout tu lahově zelenou uniformu. V ten moment se vytratí i ta troška sebedůvěry, kterou mám. Natáhnu si košili... a je to... vestu, abych se chovala slušně... a ještě kravatu... abych v krku dokázala udržet ten tvrdý chuchvalec slov, která polykám. Den se táhne... hodina za hodinou až do půl čtvrté.

Jak to, že si mě všimnou, i když se schovávám za touhle uniformou, jako by to bylo brnění? Nikdy se mi nedaří protáhnout hřeben vlasy, je to spíš roští než kudrny – tím asi žádné body nezískám. Holčičí vlasy by měly být jako hedvábí, ne? Já chci akorát dělat na farmě, krmit prasata, lézt na stromy nebo prostě jen tak stát pod širým nebem na mokřadech a nechat počasí, ať se do mě opírá, a už nikdy si nemuset oblíkat tuhle blbou sukni, nikdy v životě. A místo toho tady sedím, pěkně úhledně chycená do dřevěné lavice v řadě dalších lavic, a Jacky se zlatými loknami mi hluboko do pravého stehna zabodává špičku čerstvě ořezané tužky.

Přichází ke mně Pat a ptá se, jak mi to jde. Kývnu. Říkám jí, že tomu textu rozumím... že mě to vtáhlo do děje. Snažím se jí vysvětlit to s tím přítomným časem, ale moc se mi to nedaří.

„Mám radost, že se ti to líbí, protože jsem to napsala já. Jsou to vzpomínky na ‚nejšťastnější období v životě‘... Ha ha!“

Kývám. Chci jí říct, že vím přesně, jak se cítila, ale jako obvykle nenacházím správná slova.

„S tím časem je to opravdu složité,“ říká souhlasně, aby mě vybídla k reakci.

Já tam před ní jen stojím, příkyvuju a vypadám jako blbec. Cítím, že ke mně všichni stáčejí oči, ale ona si toho naštěstí všimne taky a vstane a zaklepe na desku stolu, aby ode mě trochu odpoutala pozornost.

„Vyberte si z textu, který jste přečetli, jednu větu, která na vás nejvíc zapůsobila, větu nebo obrat... nějaký kousíček, o kterém si myslíte, že byste ho rádi napsali sami. Je to takové cvičení, kterému říkám ‚kradení vět‘.“

Nemusím se na ten papír ani znova kouknout a už přesně vím, která slova si vyberu.

„Teď si papíry mezi sebou prohodte, aby si každý z vás mohl přečíst, co si vybral někdo jiný,“ říká Pat. „Tak co, kdo začne?“

„*Jsem Rajvathan Rathour, vládce prastarých paláců Patialy,*“ zahřmí Ben Gbemi.

Jidé se ušklíbne, když slyší, jak se věta, kterou si vybral, rozlehne celou učebnou.

„Co se ti na té větě líbí?“ ptá se ho Pat Printová.

„Že zní jako nějaký superhrdina?“ zařve Ben. Vždycky řve, bez ohledu na to, v jak velké jsme místnosti.

„Chceš k tomu něco dodat, Jidé?“

„Ta postava je vznešená, tajemná... a z nějaký starodávný říše.“ Jidé pokrčí rameny. Ví, že odpověděl přesně tak, jak měl, ale předstírá, že mu na tom zas tak moc nezáleží. Jidé se pořád snaží zamaskovat, že je nejchytřejší kluk ve třídě... možná ze všech sedmých tříd. Bojí se, aby

nevypadal jako magor, protože jeho máma učí dějepis, takže to, že je tady, nejspíš znamená, že o tenhle kurs opravdu stojí. Možná přemluvil Bena, aby šel s ním, tak jako Millie přemluvila mě. Zachytí můj pohled a já cítím, jak mi po krku do obličeje začíná vzlínat krev, takže si úplně každý může všimnout, jak se mi ve tváři horkou rudou stopou odráží pocit trapnosti, a to jen proto, že mám dojem, že se na mě Jidě Jackson možná usmál. A ani si tím nemůžu být jistá, protože okamžitě skláním hlavu co nejniž k textu Pat Printové, abych se tak uboze pokusila skrýt svůj ruměnc.

„Přesně tak, a kterou větu si vybral Ben?“ ptá se Pat Printová Jidého.

Už si vůbec nepamatuju, o čem byla řeč.

„Já jsem si žádnou nevybral,“ vstupuje do hovoru Ben.

„Dobře, tak příště,“ říká Pat Printová a ani se na Bena nekoukne. „Tak ty, Millie. Poslechneme si, co máš.“

„... *a ještě kravatu... abych v krku dokázala udržet ten tvrdý chuchvalec slov, která polykám,*“ přečte Millie.

Upírám oči na starou odřenou tašku Pat Printové. Uvažuju, jestli ji nenosila do školy.

„Myslím, že je to o někom, pro koho je těžké mluvit nebo říct, jak mu je,“ odpovídá Millie.

„To jsem byla já, když jsem chodila do školy. A teď nedokážu zavřít zobák!“ Pat Printová se usmívá. Je to zvláštní, ale připadá mi, že na mě se usmívá, jako by věděla, kdo jsem.

„A jakou větu si vybrala Millie, Miro?“

Přečíst nahlas Milliinu větu není tak zlé... asi proto, že za ni nejsem zodpovědná.

„V Tateově galerii svítí moderní slunce po celou dlouhou zimu,“ čtu.

„Co si o tom myslíš?“ Pat čeká, co odpovím. Millie promluví, jako to v těchhle situacích dělá vždycky, aby mě vysvobodila z rozpaků.

„Líbí se mi to ‚moderní slunce‘, protože slunce je hodně staré, ale svým způsobem je pořád nové. Každý den zapadá a pak zase vychází... Každý den, když se vzbudíme, je zase nové. A viděla jsem tu výstavu v Tate Modern.“

„Nádhera, vid?“ souhlasí Pat a pak si všimne Bena, který se s otráveným výrazem válí po lavici a čmárá si nějaké graffiti.

„Vidím, že pro tebe budu muset najít něco zajímavějšího, Bene. Nechceme, aby ses nám tady unudil k smrti. Co tě baví?“

„Skateboard?“ zaduní.

Pat Printovou to zřejmě pobavilo. „To není zrovna můj obor, ale zkusím něco vyzkoumat.“

Pak na nás vybalí tohle:

„A teď můžete něco udělat vy pro MĚ! Váš dlouhodobý úkol bude psát si deník. Můžeme mu říkat ‚Májový deník‘ – to se mi líbí.“ Pat Printová se culí, má ze sebe radost, že přišla na takový název.

„Jenže je ještě duben,“ zahuhlá Ben.

„Nemusíme být takoví pedanti, Bene. Tomuhle se říká ‚básnická licence‘... je to takový nástroj, který se v umění používá... a můžu vám říct, že někdy se fakt hodí.“

Ben a Jidé si vymění postranní pohled, jako by si říkali ‚do čeho jsme se to zapletli?‘.

„Při psaní jde o to psát. Nemůžete se to naučit, když nebudete psát. I kdybyste si už potom nikdy deník nevedli, aspoň zachytíte jeden měsíc vlastního života, ke kterému se pak budete moct vrátet.“

„Proč bychom se měli chtít vrátet?“ zamumlá Jidé.

„Na to se jednou ani nebudete muset ptát.“

„Kdy jednou?“

„A k čemu to je, zapisovat si jen jeden měsíc?“ přidává se k Jidému Ben.

„Za měsíc se může stát plno věcí, Bene.“ Pat si povzdychne, jako by si vzpomněla na něco důležitého.

„Mně ne. Pro mě je jeden den jako druhý,“ brblá Ben.

Pat si ho nevšímá, vezme si tašku a začne si do ní ukládat věci. A je to! Takhle Bena odbyde.

„Miro, pomohla bys mi sebrat ty papíry?“

Ve skutečnosti skoro není co sbírat, ale tohle dělají učitelé pokaždé, když si s vámi chtějí promluvit mezi čtyřma očima.

Všichni odcházejí. Vědí, o co tady jde.

„Přišlo mi hrozně zajímavé, co jsi říkala o tom přítomném čase. Ten text, který jsi četla... nejdřív jsem to celé zkusila napsat jako vzpomínky... dopsala jsem to a nějak to nebylo ono. Strašně dlouho mi pak trvalo, než jsem přišla na to, co je špatně, ale prostě to neožilo, dokud jsem to nepřepsala do přítomného času.“

„Pro mě je lehčí malovat než psát,“ říká jí.

„Miro, všichni nemůžeme spoléhat jen na slova. Zkus to psaní deníku brát, jako bys malovala portrét pomocí slov.“

Jestli je to pro tebe jednodušší, začni v přítomném čase, ale věř mi, že za chvíli se ti tam minulost nějak vloudí. I ve svém věku už toho máš plno, na co můžeš vzpomínat. Tak jo! Uvidíme se příští týden.“ Mávne na mě a ani přitom nezvedne hlavu.

Vychází ze školy a nechává za sebou stopu zaschlého bláta.